

1. Samenvatting voorstel

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd de Jaarstukken 2024 van de Veiligheidsregio Hollands Midden vast te stellen in de vergadering van 3 juli 2025.

Het rekeningresultaat 2024 bedraagt € 3.205.220 positief.

In 2024 is sprake van een onderschrijding van de salariskosten als gevolg van openstaande vacatures en van een onderuitputting van de kapitaallasten door uitgestelde investeringen. Daartegenover staan echter extra inhuurkosten en benodigde dotaties aan de voorzieningen Verlofsparen en Regeling vervroegd uittreden (RVU). Structurele lastenverhogingen, zoals een stijging van de loonkosten met 6,4% (ten opzichte van de in de begroting opgenomen 3,9%) en hogere rentekosten door het aantrekken van langlopende leningen, konden worden opgevangen door incidentele baten. Deze baten bestaan onder andere uit een niet-begrote vergoeding voor coördinatiekosten COA, de verkoop van vervangen brandweermaterieel, een hogere beschikking en loon- en prijsbijstelling van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) en onderuitputting van extra BDuR-gelden.

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd het rekeningresultaat als volgt te bestemmen:

▪ Verhogen van de Algemene Reserve:	
- verhoogde kans juridische claims (PTTS als beroepsziekte en aansprakelijkheidstelling)	€ 250.000
- dekking eventuele frictiekosten bezuinigingstaakstelling	€ 400.000
▪ Vormen bestemmingsreserve Weerbaarheid	€ 733.000
subtotaal	€ 1.383.000
▪ Restitutie aan gemeenten	€ 1.822.220
Totaal	€ 3.205.220

Bij de jaarrekening 2024 is door de accountant, Publieke Sector Accountants, een goedkeurende controleverklaring afgegeven. De accountant is van oordeel dat de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024 van de Veiligheidsregio Hollands Midden een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen op 31 december 2024 in overeenstemming met het BBV. De rechtmatigheid is door de VRHM zelf gecontroleerd en verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording welke onderdeel is van de jaarrekening 2024. De accountant is van mening dat de door het Dagelijks Bestuur afgegeven rechtmatigheidsverantwoording, 'acceptabele onrechtmatigheid', een getrouwe weergave geeft van de rechtmatigheid van het door haar gevoerde financieel beheer. Dit wordt onderstaand verder toegelicht.

2. Algemeen

Onderwerp:	Jaarstukken VRHM 2024	Opgesteld door:	E.H. Breider Concerncontroller
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum	3 juli 2025
Agendapunt:	7.	Bijlage(n):	4
Portefeuille:	C. Visser (DB) H. Zuidijk (VD)	Status:	Besluitvormend
Vervolgtraject besluitvorming:	-	Datum:	-

3. Besluit

Het Algemeen Bestuur besluit:

- 1) De Jaarstukken 2024 en de voorgestelde resultaatbestemming, namelijk:
 - a) Het verhogen van de Algemene Reserve met € 650.000,
 - i) gezien het risico van de financiële impact van de (concept) Landelijke regeling PTSS en aansprakelijkheid, met € 250.000;
 - ii) gezien het risico van frictiekosten als gevolg van de bezuinigingstaakstelling op personeelskrimp, met € 400.000.
 - b) Het vormen van een bestemmingsreserve Weerbaarheid ad € 733.000 en het doel ervan;
 - c) Restitutie van het resterend deel van het positief rekeningresultaat ad € 1.822.220 aan de deelnemende gemeenten conform hun (relatieve) aandeel in de gemeentelijke bijdragen aan de VRHM in 2024;vast te stellen.
- 2) Décharge te verlenen aan het Dagelijks Bestuur conform het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden.

4. Toelichting op het besluit

Proces van de jaarstukken 2024

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) bevat de jaarstukken het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bevat de programma-verantwoordingen alsmede de zogenoemde (verplichte) paragrafen. De jaarrekening bevat de balans en de programmarekening in cijfermatige zin en voorzien van diverse toelichtingen. De jaarrekening bevat verder het verloop van reserves en voorzieningen en wordt voorzien van een controleverklaring over de getrouwheid door de accountant en een rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur.

Thans is aan de orde de vaststelling van de Jaarstukken 2024 door het Algemeen Bestuur. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen is de voorlopige jaarrekening vóór 30 april volgend op het verslagjaar aan de raden van de deelnemende gemeenten toegezonden. Er geldt bij de aanbidding aan de gemeenten geen zienswijze-procedure zoals in het begrotingsproces. Vaststelling geschiedt door het Algemeen Bestuur op 3 juli 2025. De jaarrekening wordt uiteindelijk vóór 15 juli aan het college van Gedeputeerde Staten aangeboden in het kader van het toezichtregime.

Resultaat Jaarstukken 2024

Het rekeningresultaat 2024 bedraagt € 3.205.220 positief. Het resultaat wordt hieronder kort toegelicht. In de jaarstukken 2024 worden de resultaten per programmataak verder toegelicht en van een analyse voorzien. Tevens is daarin een toelichting opgenomen van incidentele en structurele lasten en baten.

In 2024 is de VRHM al we begonnen om rekening te houden met de veranderende financiële situatie vanaf 2026 en verder (het zogenoemde 'Ravijnjaar') en zijn aangescherpte procedures voor het aangaan van contractuele verplichtingen en formatie van kracht geworden. Ook dit is van invloed geweest op het resultaat van 2024.

Toelichting resultaat jaarrekening 2024 VRHM

Toelichting baten 2024

De baten in 2024 bedroegen € 81,8 mln. ten opzichte van € 78,3 begroot, totaal € 3,5 mln. meer.

Toelichting gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke bijdragen, begroot op € 60,0 mln., zijn € 0,3 mln. lager. Oorzaak is dat de in de gemeentelijke bijdrage van Gouda de vordering op Gouda ingevolgde FLO via de balans wordt verwerkt en niet meer via de V&W-rekening. Deze waren in de begroting 2024 nog niet via de balans verwerkt.

Rijksbijdrage BDuR (Brede Doeluitkering Rampenbestrijding)

De beschikking bedraagt uiteindelijk € 600.000 meer dan de verwachte bijdrage voor 2024 in de beschikking voor 2023 (december 2022) was aangegeven. De (niet begrote) toekenning van de loon- en prijsbijstelling over de BDuR 2024 bedraagt € 400.000.

Overige baten

De overige baten bedragen € 2,4 mln. meer dan begroot, met name veroorzaakt door boekwinst op verkoop van activa (vervangen brandweermaterieel) ad € 1.200.000, rente uit deposito ad € 800.000 en hogere uitkering werknemersverzekeringen ad € 300.000.

Overige baten - Vergoeding coördinatiekosten COA

VRHM heeft ook in 2024 asielzoekers opgevangen in het kader van de crisisnoodopvang (CNO). De door de VRHM gemaakte kosten zijn in rekening gebracht bij het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA). In de overige baten is de vergoeding verwerkt van de kosten voor COA en Oekraïne. Conform afspraak met veiligheidsregio's en COA brengt ook de VRHM coördinatiekosten bij het COA in rekening op basis van het overheadpercentage (voor de VRHM 20,2%) als opgenomen in de Programmabegroting 2024. De vergoeding voor deze coördinatiekosten door het COA bedraagt in 2024 € 600.000.

Toelichting lasten 2024

De lasten in 2024 bedroegen € 78,8 mln. ten opzichte van € 78,5 begroot, totaal € 0,3 mln. meer. In de lasten is € 8,4 mln. verwerkt voor de kosten die de VRHM heeft gemaakt voor de crisisnoodopvanglocatie(s) COA (€ 3,2 mln.) en 1e opvang ontheemden Oekraïne (€ 5,2 mln.). Deze zijn ook als vergoeding bij de baten ook opgenomen.

Deze overschrijding (0,4% t.o.v. de begrote lasten) zit als saldo op verschillende kostencategorieën, waarbij de volgende worden genoemd:

- Loonkosten, saldo CAO en vacatureruimte	€ 500.000
- Inhuurkosten	€ 600.000
- Rentekosten	€ 910.000
- Projectkosten transitie GHOR	€ 141.000
- Dotatie aan voorziening Verlofsparen	€ 528.000
- Dotatie aan voorziening RVU	€ 100.000

- Onderuitputting extra BDuR-gelden	-/- € 733.000
- Vrijval voorziening FLO	-/- € 241.000
- Onderuitputting kapitaallasten	-/- € 1.200.000
- Diverse budgetonderschrijdingen	-/- € 300.000

In 2024 zijn de kosten voor het groot onderhoud aan gebouwen, het tweede loopbaanbeleid en de ontwikkelgelden voor een Wendbare en Weerbare Bedrijfsvoering direct in de exploitatie verantwoord. Er is geen onttrekking opgenomen in de bestemming van het rekeningresultaat 2024 voor de daarvoor gevormde bestemmingsreserves. Deze waren ook niet begroot.

Resultaatbestemming 2024

➤ Verhoging Algemene Reserve met € 650.000

Verhoging Algemene Reserve met € 250.000 voor het risico van onvoorziene juridische claims (PTSS als beroepsziekte en aansprakelijkheidstelling)

In de Algemene Reserve van de VRHM is een bedrag t.b.v. het weerstandsvermogen opgenomen van € 250.000 voor onvoorziene juridische claims.

Momenteel is er landelijk een behoorlijke impuls op het dossier PTSS; zowel op preventie en nazorg, als rechtspositionele kwesties en aansprakelijkheid. Op 5 december 2024 is het Algemeen Bestuur VRHM geïnformeerd over de laatste (landelijke) ontwikkelingen rondom PTSS. Als arbeidsongeschiktheid wordt gekwalificeerd als in en door de dienst, dan volgen de aanspraken uit de rechtspositie.

Landelijke regeling PTSS

De afgelopen tijd is een uitvoerig traject doorlopen om te komen tot een "(concept) Regeling erkenning en aanspraken bij PTSS als beroepsziekte". De regeling voorziet in de erkenning van PTSS als beroepsziekte en in het toekennen van aanspraken.

Uitgangspunten Regeling erkenning en aanspraken PTSS als beroepsziekte

- De aanspraken bij PTSS voor beroepsmedewerkers en vrijwilligers zijn gelijk.
- In de regeling komt te staan dat PTSS onder voorwaarden als beroepsziekte wordt aangemerkt. Daarmee wordt PTSS landelijk als beroepsziekte erkend.
- De regeling bepaalt alleen de rechtspositionele aanspraken en regelt niet de aansprakelijkheid.

Gezien de eventuele financiële impact van de regeling en aansprakelijkheid stelt de VRHM voor het bedrag t.b.v. het weerstandsvermogen voor onvoorziene juridische claims te verhogen met € 250.000 tot € 500.000.

Verhoging Algemene Reserve met € 400.000 voor het risico van frictiekosten a.g.v. bezuinigings-taakstelling op formatiekrimp

Nu de VRHM een bezuinigingstaakstelling vanaf 2026 heeft gekregen en het personeelsbestand moet inkrimpen, kan ze te maken krijgen met verschillende frictiekosten. Bijvoorbeeld vrijwillige vertrekregelingen of kosten voor herplaatsing.

De 'werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen Hollands-Midden' heeft in haar brief (31 oktober 2024, kenmerk

Z/24/3752082) voor begrotingen 2026 geschreven: “Ombuigingen kunnen gepaard gaan met frictiekosten. Veel gemeenschappelijke regelingen kennen een beperkte reservepositie. Wij adviseren om eventuele frictiekosten incidenteel bij gemeenten in rekening te brengen”.

De VRHM stelt voor, ter grootte van de bezuinigingstaakstelling op de formatiekrimp, ad € 400.000, de Algemene Reserve te verhogen zodat voor eventuele frictiekosten geen incidentele dekking aan gemeenten gevraagd hoeft te worden.

- **Vormen van een bestemmingsreserve voor het thema Weerbaarheid**
met een initiële vulling uit de niet-bestede middelen van de extra BDuR-uitkering 2024 (€ 733.000)

In het licht van de toenemende klimatologische, maatschappelijke en geopolitieke risico's, de veranderende rol van veiligheidsregio's en de bredere verantwoordelijkheden ten aanzien van maatschappelijke weerbaarheid, adviseert de VRHM om een bestemmingsreserve in te stellen voor het thema Weerbaarheid.

Recente rapporten en beleidskaders, zoals de landelijke agenda crisisbeheersing, het programma verhogen maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht van het NIPV en de publiekscampagne weerbaarheid van de NCTV onderstrepen de noodzaak van een integrale en proactieve aanpak van maatschappelijke weerbaarheid. Dreigingen vanuit onder andere geopolitieke conflicten maar ook kwetsbaarheden op het gebied van vitale infrastructuur vragen om investeringen in voorbereidende maatregelen van de Veiligheidsregio en de samenleving. Het betrekken van de inwoner middels effectieve particuliere initiatieven is een belangrijk onderdeel. De structurele financiering van weerbaarheidsmaatregelen is echter momenteel onzeker. Een bestemmingsreserve biedt op korte termijn de mogelijkheid tot incidentele financiering van op te starten weerbaarheidsinitiatieven. De vorming van een bestemmingsreserve past binnen de landelijke beleidsontwikkelingen en afspraken die gemaakt worden binnen het Veiligheidsberaad en met het Rijk. Het biedt de VRHM een eerste uitgangspositie om actief deel te nemen aan landelijke initiatieven en samenwerkingsverbanden.

Middels deze inzet van middelen kan in lijn met de in de VRHM-jaarplannen aangekondigde 'Visie Zelf- en Samenredzaamheid VRHM' en het 'Meerjaren Uitvoeringsplan Weerbaarheid en Veerkracht' krachtig vorm en inhoud gegeven worden aan de opgave van het verhogen van de weerbaarheid en veerkracht.

Een bestemmingsreserve kan worden ingezet voor:

- Inrichting en onderhoud van noodsteunpunten voor burgerhulpverlening en crisiscommunicatie;
- Risicocommunicatie (waaronder publiekscampagnes en positieve gedragsinterventies) over zelf- en samenredzaamheid ter voorbereiding op crises;
- Netwerkmanagement, waarbij ingezet wordt op het betrekken van burgersnetwerken, het verkennen van publiek-private samenwerking en het omgaan met spontaan hulpaanbod vanuit de samenleving. Dit kan onder andere worden ingevuld middels planvorming, oefeningen en netwerkvorming
- Kennisdeling en -uitwisseling op het gebied van zelf- en samenredzaamheid met gemeenten, crisispartners en organisaties zoals onderwijsinstellingen.
- Bezoek aan (buitenlandse) organisaties met ervaring op het gebied van civiele bescherming,
- Onderzoek en kennisontwikkeling op het gebied van weerbaarheidsstrategieën en -gedragingen en kwetsbaarheden in de samenleving of in de eigen organisatie voor zover dit de weerbaarheid en veerkracht als geheel raakt.
- Ontwikkeling van planvorming en praktische middelen zoals een toolbox ter versterking van de zelf- en samenredzaamheid.

Deze reserve kan ook worden ingezet voor het versterken van de weerbaarheid van de organisatie zelf, bijvoorbeeld op het gebied van:

- Bedrijfscontinuïteit; het verder doorontwikkelen van plannen om de continuïteit van kritieke diensten en infrastructuur te waarborgen tijdens en na een crisis. Dit omvat het identificeren van (nieuwe) kwetsbaarheden en het implementeren van maatregelen om deze te mitigeren (bv inrichten redundantie/fallback op het gebied van communicatie, alarmering, investeren 'papieren' fallback op het gebied van route-navigatie, planvorming) .
- Vakbekwaamheid: opleiden-traineren-oefenen om ervoor te zorgen dat adequaat kan worden gehandeld gezien de veranderende rol van veiligheidsregio's en de bredere verantwoordelijkheden ten aanzien van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht.

Deze reserve fungeert als startkapitaal om, in afwachting van structurele financiering, incidentele initiatieven te starten die bijdragen aan het vergroten van de weerbaarheid en veerkracht.

Bevinding Rechtmatigheidsverantwoording VRHM 2024:

'Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in de jaarrekening (2024) verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties *niet* rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens'.

Toelichting

Conform de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024 zijn overschrijdingen op de lasten en investeringskredieten *te allen tijde* onrechtmatig.

Echter, de overschrijding op de lasten is geautoriseerd door middel van de vaststelling van tussentijdse rapportages. In de Financiële paragraaf van de T2-rapportage 2024 (AB 4 november 2024, schriftelijk) is melding gemaakt van een overschrijding van ongeveer € 350.000 op de lasten. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid ('overschrijdingen op de lasten zijn te allen tijde onrechtmatig') is deze lastenoverschrijding in een begrotingswijziging 2024 door het Algemeen Bestuur vastgesteld. T.o.v. van deze wijziging overschrijden de lasten in de jaarrekening toch nog met € 0,3 mln. In de T2-rapportage waren wel als onzekerheden genoemd de eventueel benodigde dotaties aan de voorziening Verlofsparen en de voorziening Regeling vervroegd uittreden (RVU).

Er is daarmee sprake van een **acceptabele** onrechtmatigheid.

5. Consequenties

Vaststellingsbesluit

Het voorstel aan het Algemeen Bestuur wordt voorzien van een besluit met in hoofdlijnen de drie deelbesluiten, namelijk de vaststelling van de jaarstukken, het verlenen van décharge en de uiteindelijke bestemming van het resultaat.

6. Aandachtspunten / risico's

Controleverklaring accountant

Door de wijziging van de Gemeentewet geeft de accountant in de controleverklaring vanaf 2023 nog uitsluitend een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. In plaats van het oordeel van de accountant over de rechtmatigheid legt het bestuur daarover zelf verantwoording af in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording van het bestuur maakt onderdeel uit van de jaarrekening. Hierdoor ziet het getrouwheidsoordeel van de accountant ook op de rechtmatigheidsverantwoording die afgelegd wordt door het bestuur.

7. Historie besluitvorming

Ten aanzien van de beleidsuitgangspunten rond resultaatbestemming en reserveringen wordt verwezen naar de Nota Reserves 2024-2027.

8. Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief Controleverklaring bij de jaarrekening VRHM 2024
2. Controleverklaring bij de jaarrekening VRHM 2024
3. Accountantsverslag VRHM 2024
4. (Gewaarmerkte) Jaarstukken VRHM 2024